

انجمن صنعتی شرکت های حمل و نقل ریلی و خدمات وابسته

گزارش عملکرد حمل و نقل ریلی، نهم ماهه اول ۱۴۰۴

عنوان: نقطه عطف..

گروه مطالعات سیاست گذاری و پایش فضای کسب و کار

فروردین ماه ۱۴۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

گروه مطالعات سیاست‌گذاری و پایش فضای کسب‌وکار انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی و خدمات وابسته می‌کوشد با تهیه گزارش‌های آماری، تصویری شفاف از عملکرد گذشته صنعت و اثرات آن روی شاخص‌های مختلف حمل‌ونقل ریلی تهیه و منتشر نماید.

این گزارش‌های آماری ضمن فراهم نمودن ابزارهای تحلیلی برای شرکت‌های عضو انجمن، مدیران و کارشناسان بخش خصوصی و دولتی، آن‌ها را در اتخاذ تصمیمات مبتنی بر شرایط واقعی در دو سطح سیاست‌گذاری کلان و بنگاهداری یاری می‌کند.

گزارش پیش رو شاخص‌های مهم این صنعت را در بازه‌های سالیانه و نهم‌ماهه اول سال ۱۴۰۴ با دوره‌های گذشته مقایسه می‌کند. امید است با افزایش دقت و جامعیت تصمیمات مدیران بر مبنای آمار و اطلاعات به‌روز، شاهد بهبود و پیشرفت در صنعت حمل‌ونقل ریلی باشیم.

ساختار گزارش

مسافری

خلاصه گزارش

باری

لکوموتیو

۱

۲

۳

۴

باری

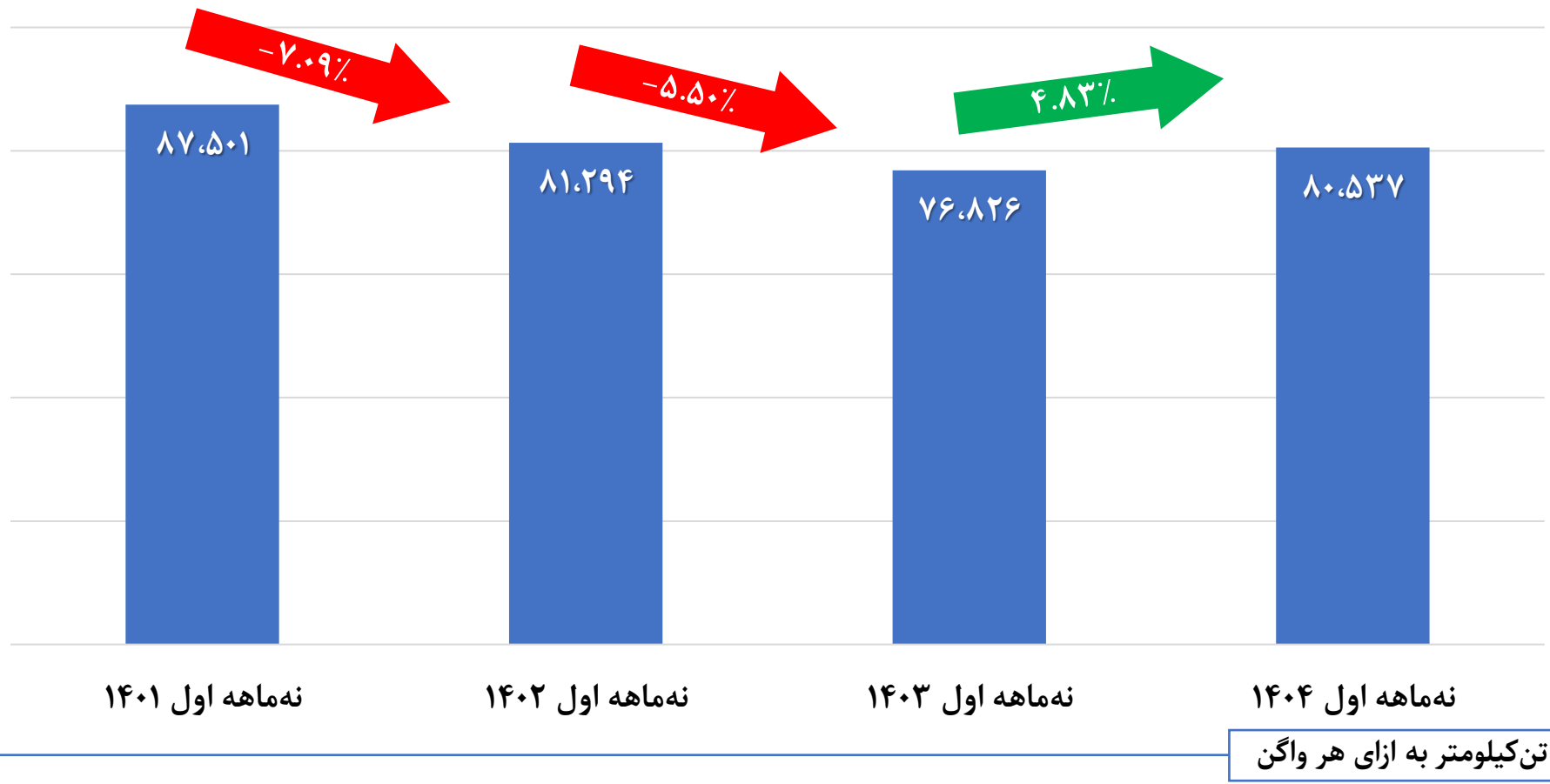

تغییرات شاخص های مهم بخش باری در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

شاخص	واحد	نهم ماهه اول ۱۴۰۱	نهم ماهه اول ۱۴۰۲	نهم ماهه اول ۱۴۰۳	نهم ماهه اول ۱۴۰۴
تناژ کل	هزار تن	۳۳,۵۷۵	۳۲,۷۴۱	۳۰,۴۸۸	۳۳,۳۷۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۲.۴۸	-۶.۸۸	۹.۴۸
تن کیلومتر کل	میلیون تن کیلومتر	۲۲,۵۴۴	۲۲,۲۵۹	۲۱,۳۷۵	۲۲,۶۳۸
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱.۲۶	-۳.۹۷	۵.۹۱
تعداد کل واگن باری	دستگاه	۲۸,۶۲۷	۳۰,۴۲۳	۳۰,۹۱۴	۳۱,۲۳۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۶.۲۷	۱.۶۱	۱.۰۳
مسافت پیمایش واگن ها	میلیون کیلومتر	۶۵۰	۶۱۶	۶۰۸	۶۴۱
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۵.۲۳	-۱.۳۰	۵.۴۳
متوسط بهره وری ماهیانه واگن های باری	تن کیلومتر به ازای هر واگن	۸۷,۵۰۱	۸۱,۲۹۴	۷۶,۸۲۶	۸۰,۵۳۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۷.۰۹	-۵.۵۰	۴.۸۳
سرعت بازرگانی	کیلومتر بر ساعت	۳.۴۳	۳.۰۶	۲.۹۷	۳.۲۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱۰.۷۹%	-۲.۹۴%	۸.۴۲%

تغییرات شاخص های مهم بخش باری در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

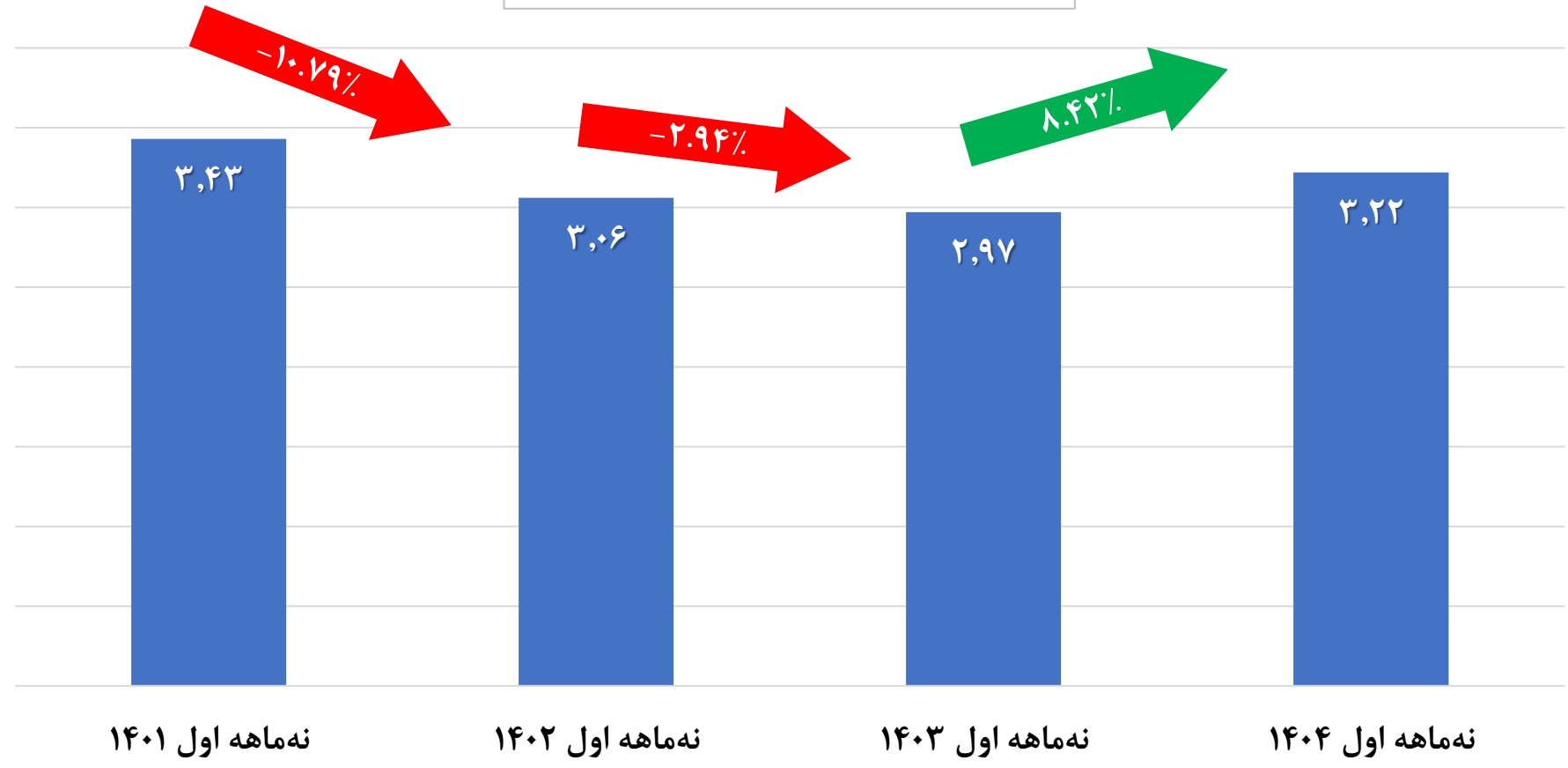
متوسط بهره وری ماهیانه واگن های باری

تغییرات شاخص های مهم بخش باری در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

سرعت بازرگانی واگن های باری

کیلومتر بر ساعت

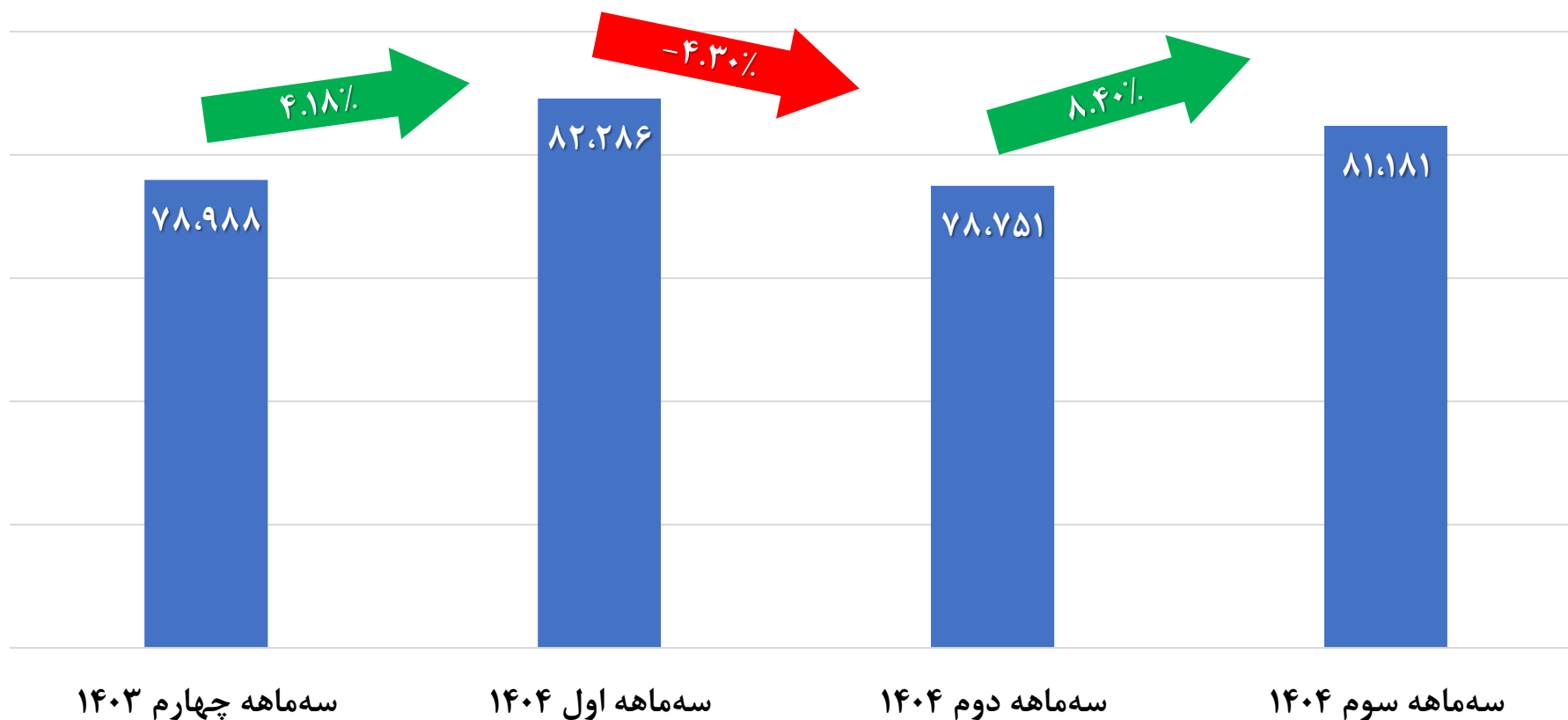
تغییرات شاخص های مهم بخش باری در چهار فصل اخیر

شاخص	واحد	سه ماهه چهارم ۱۴۰۳	سه ماهه اول ۱۴۰۴	سه ماهه دوم ۱۴۰۴	سه ماهه سوم ۱۴۰۴
تناژ کل	هزار تن	۱۰,۱۴۳	۱۱,۰۷۶	۱۱,۲۷۸	۱۱,۰۲۶
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۹.۲۰	۱.۸۲	-۲.۲۳
تن کیلومتر کل	میلیون تن کیلومتر	۷,۳۵۸	۷,۶۸۲	۷,۳۵۵	۷,۶۰۱
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۴.۴۰	-۴.۲۶	۳.۳۴
تعداد کل واگن باری	دستگاه	۳۱,۰۵۱	۳۱,۱۱۹	۳۱,۱۳۲	۳۱,۲۱۰
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۰.۲۲	۰.۰۴	۰.۲۵
مسافت پیمایش واگن ها	میلیون کیلومتر	۱۹۴	۲۱۴	۲۰۳	۲۱۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱۰.۱۰	-۵.۱۴	۴.۴۳
متوسط بهره وری ماهیانه واگن های باری	تن کیلومتر به ازای هر واگن	۷۸,۹۸۸	۸۲,۲۸۶	۷۸,۷۵۱	۸۱,۱۸۱
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۴.۱۸	-۴.۳۰	۸.۴۰
سرعت بازرگانی	کیلومتر بر ساعت	۲.۸	۳.۲	۳.۲۵	۳.۱۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱۴.۲۹%	۱.۵۶%	-۱.۸۵%

تغییرات شاخص‌های مهم بخش باری در چهار فصل اخیر

متوسط بهره‌وری ماهیانه واگن‌های باری

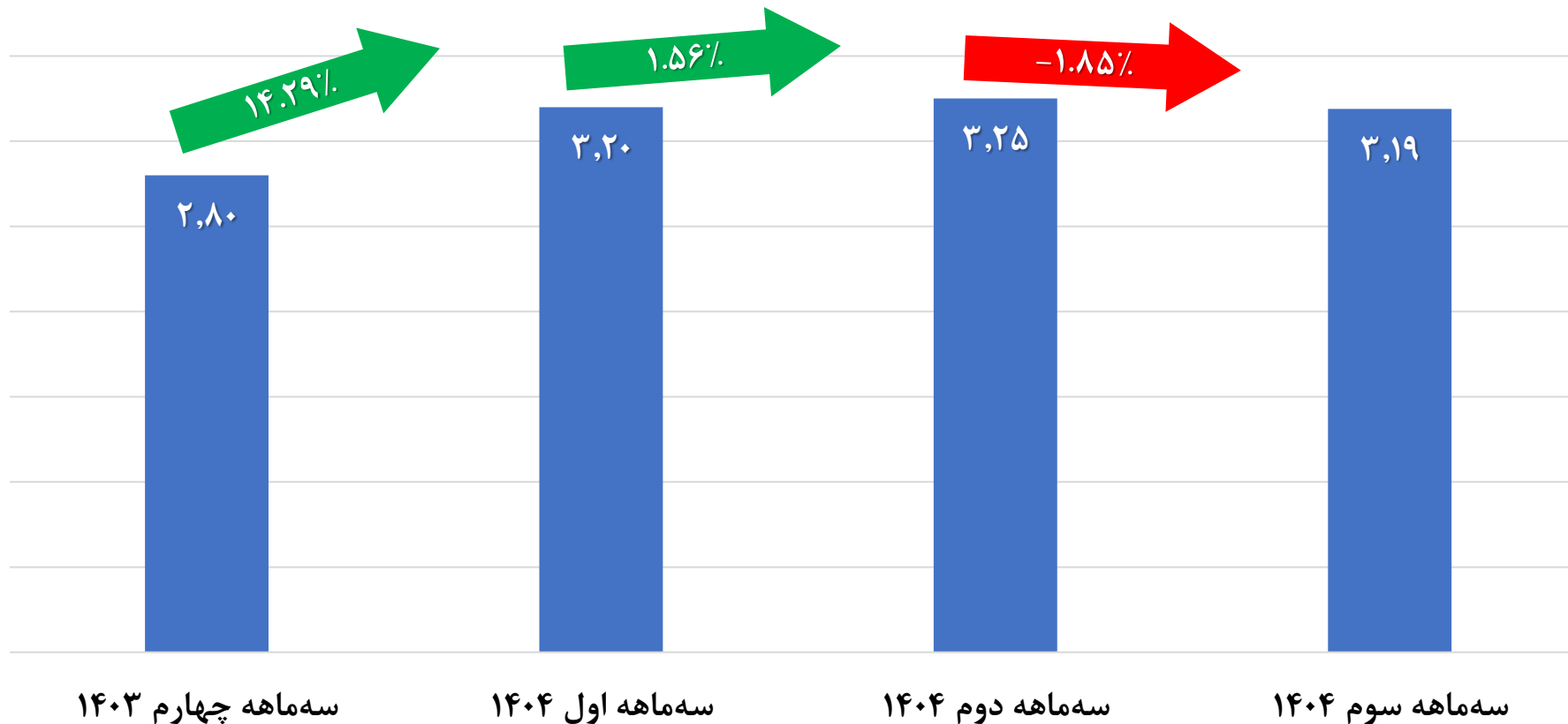

تن‌کیلومتر به ازای هر واگن

تغییرات شاخص‌های مهم بخش باری در چهار فصل اخیر

سرعت بازرگانی واگن‌های باری

کیلومتر بر ساعت

گزارش عملکرد حمل و نقل ریلی، نه ماهه اول ۱۴۰۴

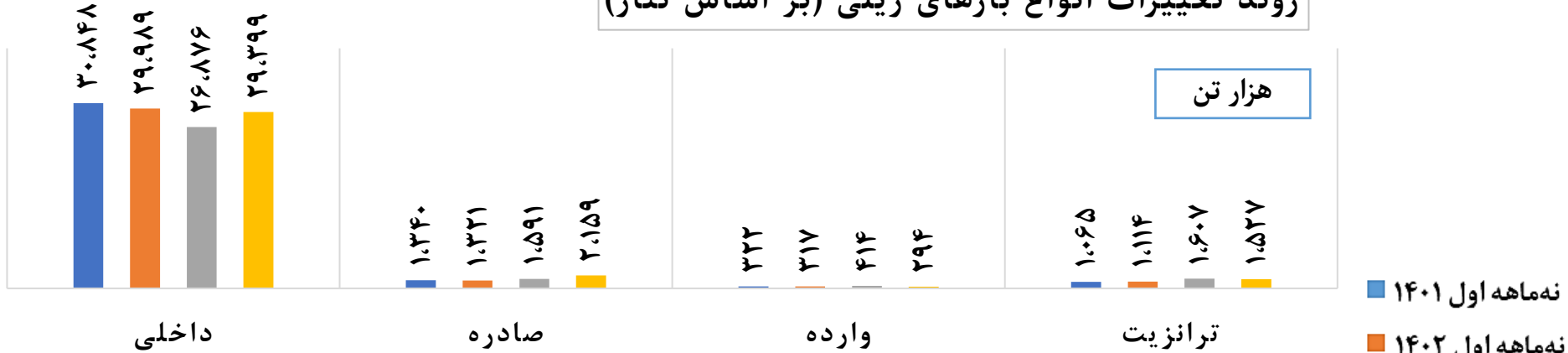
گروه مطالعات سیاست گذاری و پایش فضای کسب و کار

تغییرات شاخص های مهم در انواع بار ریلی در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

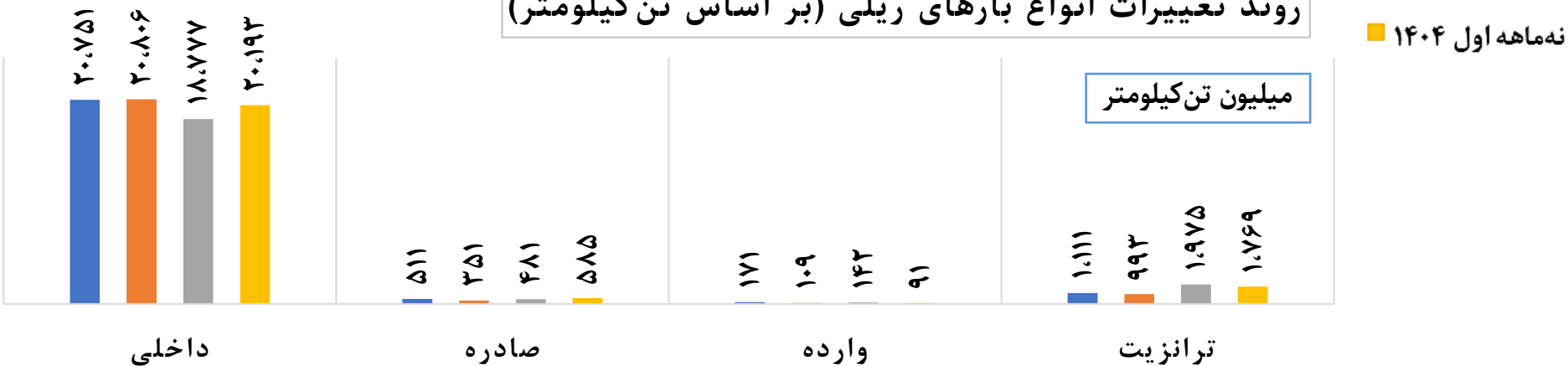
نوع بار	شاخص	واحد	نهم ماهه اول ۱۴۰۱	نهم ماهه اول ۱۴۰۲	نهم ماهه اول ۱۴۰۳	نهم ماهه اول ۱۴۰۴
داخلی	تناژ	هزار تن	۳۰,۸۴۸	۲۹,۹۸۹	۲۶,۸۷۶	۲۹,۳۹۹
	تن کیلومتر	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۲.۷۸	-۱۰.۳۸	۹.۳۹
صادر	تناژ	هزار تن	۱,۳۴۰	۱,۳۲۱	۱,۵۹۱	۲,۱۵۹
	تن کیلومتر	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۰.۲۷	-۹.۷۵	۷.۵۴
وارد	تناژ	هزار تن	۳۲۲	۳۱۷	۴۱۴	۲۹۴
	تن کیلومتر	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۳۱.۳۱	۳۷.۰۴	۲۱.۶۲
ترانزیت	تناژ	هزار تن	۱,۰۶۵	۱,۱۱۴	۱,۶۰۷	۱,۵۲۷
	تن کیلومتر	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۳۶.۲۶	۳۰.۲۸	-۳۵.۹۲
	تن کیلومتر	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۹۹۳	۱,۹۷۵	۱,۷۶۹
	تن کیلومتر	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۱۰.۶۲	۹۸.۸۹	-۱۰.۴۳

تغییرات شاخص های مهم در انواع بار ریلی در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

روند تغییرات انواع بارهای ریلی (بر اساس تناژ)

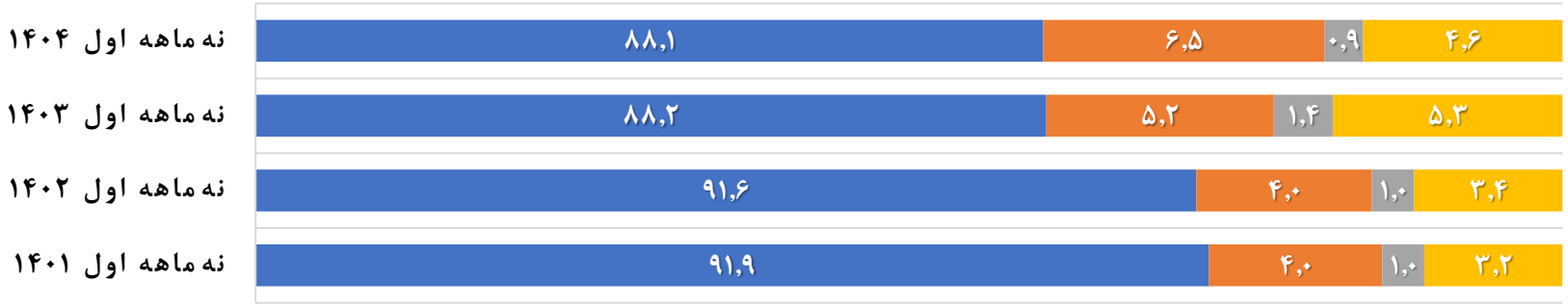

روند تغییرات انواع بارهای ریلی (بر اساس تن کیلومتر)

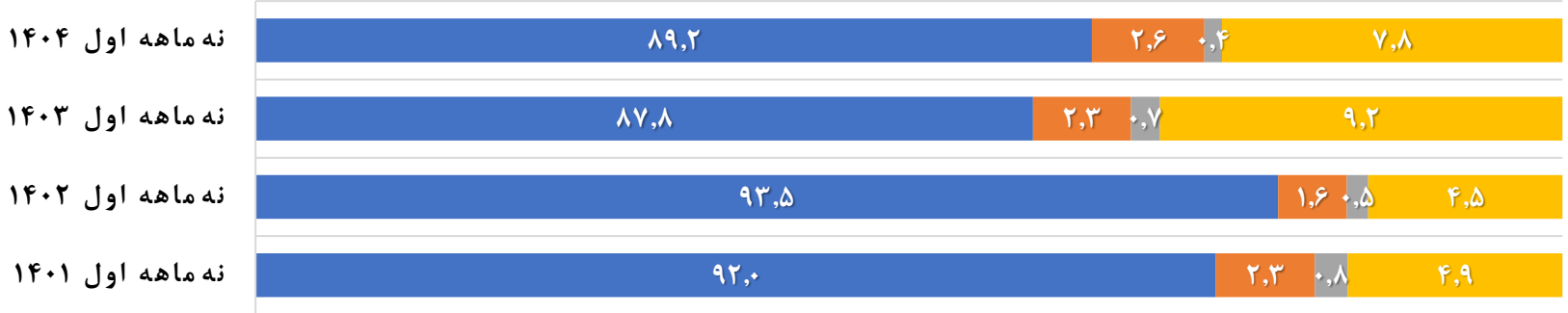
تغییرات شاخص های مهم در انواع بار ریلی در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

سهم انواع بارهای ریلی (بر اساس تناژ بار)

■ داخلی
■ صادره
■ وارد
■ ترانزیت

سهم انواع بارهای ریلی (بر اساس تن کیلومتر بار)

تغییرات شاخص های مهم در انواع بار ریلی در چهار فصل اخیر

نوع بار	شاخص	واحد	سه ماهه چهارم ۱۴۰۳	سه ماهه اول ۱۴۰۴	سه ماهه دوم ۱۴۰۴	سه ماهه سوم ۱۴۰۴
داخلی	تناژ	هزار تن	۸,۶۴۹	۹,۷۳۳	۹,۹۹۷	۹,۶۶۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل		-	۱۲.۵۳	۲.۷۱	-۳.۲۸
صادر	تناژ	هزار تن	۶۰۰	۵۹۹	۸۰۱	۷۵۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل		-	-۰.۱۷	۳۳.۷۲	-۵.۲۴
وارد	تناژ	هزار تن	۱۲۸	۸۸	۷۴	۱۳۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل		-	-۳۱.۲۵	-۱۵.۹۱	۷۸.۳۸
ترانزیت	تناژ	هزار تن	۷۶۶	۶۵۶	۴۰۶	۴۶۶
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل		-	-۱۴.۳۶	-۳۸.۱۱	۱۴.۷۸
داخلی	تن کیلومتر	میلیون تن کیلومتر	۶,۰۲۸	۶,۶۱۳	۶,۷۰۶	۶,۸۷۳
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل		-	۹.۷۰	۱.۴۱	۲.۴۹
صادر	تن کیلومتر	میلیون تن کیلومتر	۱۵۵	۱۳۴	۱۹۲	۲۵۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل		-	-۱۳.۵۵	۴۳.۲۸	۳۴.۹۰
وارد	تن کیلومتر	میلیون تن کیلومتر	۵۲	۲۸	۲۷	۳۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل		-	-۴۶.۱۵	-۳.۵۷	۳۷.۰۴
ترانزیت	تن کیلومتر	میلیون تن کیلومتر	۱۱۲۳	۹۰۷	۴۳۰	۴۳۲
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل		-	-۱۹.۲۳	-۵۲.۵۹	۰.۴۷

تعداد کل واگن های باری و میانگین واگن های آماده به کار به تفکیک نوع واگن (نه ماهه ۱۴۰۴)

نوع واگن	تعداد واگن ها	سهم از تعداد کل واگن ها	میانگین واگن های آماده به کار	میانگین درصد آماده به کاری
حمل غلات	۱۹۳۲	۶.۲	۱۸۱۹	۹۴٪
لبه بلند	۱۵۶۵۸	۵۰.۱	۱۳۴۱۲	۸۶٪
مسطح و کمرشکن	۱۸۶۸	۶.۰	۱۵۹۷	۸۵٪
مخزن دار	۴۶۱۴	۱۴.۸	۳۸۹۷	۸۴٪
لبه کوتاه	۳۸۱۴	۱۲.۲	۳۲۰۰	۸۴٪
حمل بالاست	۱۲۸۷	۴.۱	۱۰۶۰	۸۲٪
زیربومی	۱۴	۰.۰	۱۱	۷۹٪
مسقف	۱۸۰۹	۵.۸	۱۱۸۸	۶۶٪
حمل خودرو	۲۲۴	۰.۷	۱۲۱	۵۴٪
واگن انتهایی	۲۱	۰.۱	۶	۲۹٪
یخچال	۲۵	۰.۱	۰	۰٪

تحلیل عملکرد بخش حمل و نقل باری

* عملکرد بخش باری ریلی در سال ۱۴۰۴ بهبود قابل توجهی نسبت به سالهای قبل داشته، اما هنوز چالش‌هایی وجود دارد که نیاز به توجه و مدیریت است. یکی از بارزترین روندهای بهبود، رشد تناژ کل است که در نه ماهه اول ۱۴۰۴ به ۳۳.۴ میلیون تن رسیده و نسبت به سال ۱۴۰۳ حدود ۹.۵٪ افزایش داشته است. این افزایش نشان می‌دهد که فعالیت حمل و نقل باری در سال ۱۴۰۴ افزایش یافته و می‌تواند نشان‌دهنده بهبود در تقاضا، بهره‌وری و توسعه شبکه ریلی باشد. همچنین، تن کیلومتر کل نیز ۵.۹٪ افزایش داشته است و این امر به بهبود بهره‌وری کلی سیستم کمک کرده است.

* از دیگر نکات مهم، افزایش تعداد واگن‌های باری است که در طول این دوره چهارساله، از ۲۸,۶۲۷ دستگاه در سال ۱۴۰۱ به ۳۱,۲۳۲ دستگاه در ۱۴۰۴ رسیده است. این افزایش نشان می‌دهد که ظرفیت حمل و نقل افزایش یافته، اما سرعت رشد این تعداد در سال‌های اخیر کاهش یافته است (از ۶.۲۷٪ در ۱۴۰۲ به ۱.۰۳٪ در ۱۴۰۴). این مهم می‌تواند نشان‌دهنده کاهش مطلوبیت سرمایه‌گذاری در حوزه خرید واگن باری در سنوات اخیر باشد.

تحلیل عملکرد بخش حمل و نقل باری

* نکته مهم دیگر، افزایش بهره‌وری ماهیانه واگن‌های باری است. این شاخص در سال ۱۴۰۴ به ۸۰,۵۳۷ تن کیلومتر به ازای هر واگن در ماه رسیده است که نسبت به دوره مشابه ۱۴۰۳ حدود ۴.۸٪ بهبود یافته است. این بهبود نشان می‌دهد که هر واگن در طول ماه به طور موثرتری استفاده شده است. همراه با این بهبود، سرعت بازرگانی نیز افزایش یافته است (۸.۴٪ افزایش در ۱۴۰۴ نسبت به ۱۴۰۳) که می‌تواند نشان‌دهنده بهبود در برنامه‌ریزی، مدیریت حرکت و یا کاهش زمان انتظار باشد.

* در بخش‌های مختلف بار، بار صادره یکی از بهترین عملکردها را داشته است. تناژ این بخش در نه‌ماه اول ۱۴۰۴ به حدود ۲.۲ میلیون تن رسیده که نسبت به ۱۴۰۳، ۳۵.۷٪ افزایش داشته است. این رشد قوی نشان می‌دهد که فعالیت صادراتی در سال ۱۴۰۴ بهبود قابل توجهی داشته است. در عین حال، بار داخلی نیز بهبود چشم‌گیری داشته است (۹.۳۹٪ افزایش تناژ)، اما بار وارداتی و ترانزیت نیاز به توجه بیشتری دارند. بار وارداتی در نه‌ماه اول ۱۴۰۴ ۲۸.۹۹٪ کاهش داشته است و بار ترانزیت نیز ۴.۹۸٪ کاهش یافته است. این کاهش‌ها ممکن است نشان‌دهنده کاهش تقاضا، مشکلات لجستیکی یا تغییرات در مسیرهای حمل و نقل باشد.

تحلیل عملکرد بخش حمل و نقل باری

* در سه ماهه سوم ۱۴۰۴، کاهش تناژ کل (۲.۲٪ نسبت به سه ماهه دوم ۱۴۰۴) حاکی از کاهش فعالیت حمل بر ریلی از نظر تناژ بار است؛ با این حال، تن کیلومتر این دوره ۳.۳٪ افزایش داشته است، که نشان می دهد با وجود کاهش حجم، بهره وری نسبی حفظ شده است.

* همچنین مطابق آمار انواع واگن های باری و نرخ آماده به کاری آنها، واگن های لبه بلند با مالکیت ۵۰٪ از کل واگن ها و ۸۶٪ آماده به کاری، بیشترین سهم و بهترین عملکرد را دارد و نقش اصلی در حمل و نقل باری کشور را ایفا می کند. حمل غلات نیز بالاترین نرخ آماده به کاری (۹۴٪) را دارد، اما به دلیل تعداد کمتر، تأثیر کمتری در کل عملیات حمل و نقل را دارد. واگن های مخزن دار و لبه کوتاه نیز سهم قابل توجهی از فعالیت حمل ریلی بار را بر عهده دارد. در مقابل، نرخ نسبتاً پایین آماده به کاری در واگن های مسقف (۶۶٪)، حمل خودرو (۵۴٪)، واگن انتهایی (۲۹٪) و یخچال (۰٪) نیاز به بهبود قابل توجهی در مدیریت و نگهداری دارند. در کل، نتایج نشانگر آنست که بخشی از واگن ها به خوبی عمل می کنند، اما نیاز به بهبود مدیریتی و نگهداری در برخی از انواع واگن ها وجود دارد تا بهره وری کلی سیستم حمل و نقل باری بهبود یابد.

مسافری

● گزارش عملکرد حمل و نقل ریلی، نهم ماهه اول ۱۴۰۴

● گروه مطالعات سیاست گذاری و پایش فضای کسب و کار

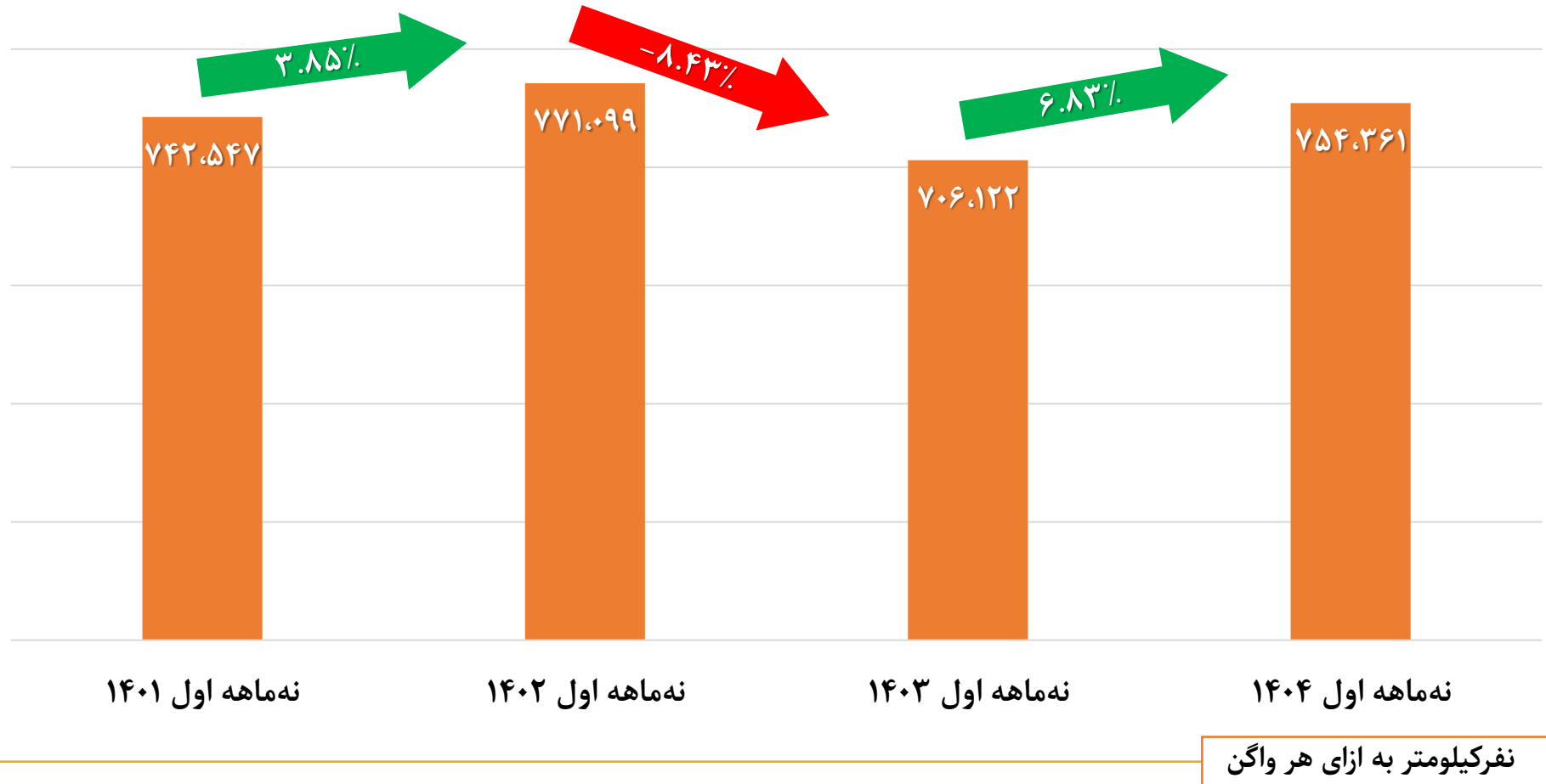
تغییرات شاخص های مهم بخش مسافری در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

شاخص	واحد	نهم ماهه اول ۱۴۰۱	نهم ماهه اول ۱۴۰۲	نهم ماهه اول ۱۴۰۳	نهم ماهه اول ۱۴۰۴
تعداد مسافر	هزار نفر	۲۲,۰۳۲	۲۴,۲۷۶	۲۳,۰۳۲	۲۴,۱۷۳
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱۰.۱۹	-۵.۱۲	۴.۹۵
نفر کیلومتر	میلیون نفر کیلومتر	۱۲,۰۵۶	۱۲,۷۰۰	۱۱,۷۷۶	۱۲,۴۹۹
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۵.۳۴	-۷.۲۸	۶.۱۴
تعداد کل واگن مسافری	دستگاه	۱,۸۰۴	۱,۸۳۰	۱,۸۵۳	۱,۸۴۱
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱.۴۴	۱.۲۶	-۰.۶۵
متوسط بهره وری ماهیانه واگن های مسافری	نفر کیلومتر به ازای هر واگن	۷۴۲,۵۴۷	۷۷۱,۰۹۹	۷۰۶,۱۲۲	۷۵۴,۳۶۱
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۳.۸۵	-۸.۴۳	۶.۸۳

* میانگین عددی برای «تعداد کل واگن مسافری»، بدلیل نبود آمار برای برخی بازه های زمانی در ماهنامه های راه آهن، برای آخرین بازه های با مقادیر موجود محاسبه شده است.

تغییرات شاخص های مهم بخش مسافری در نهم ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

متوسط بهره وری ماهیانه واگن های مسافری

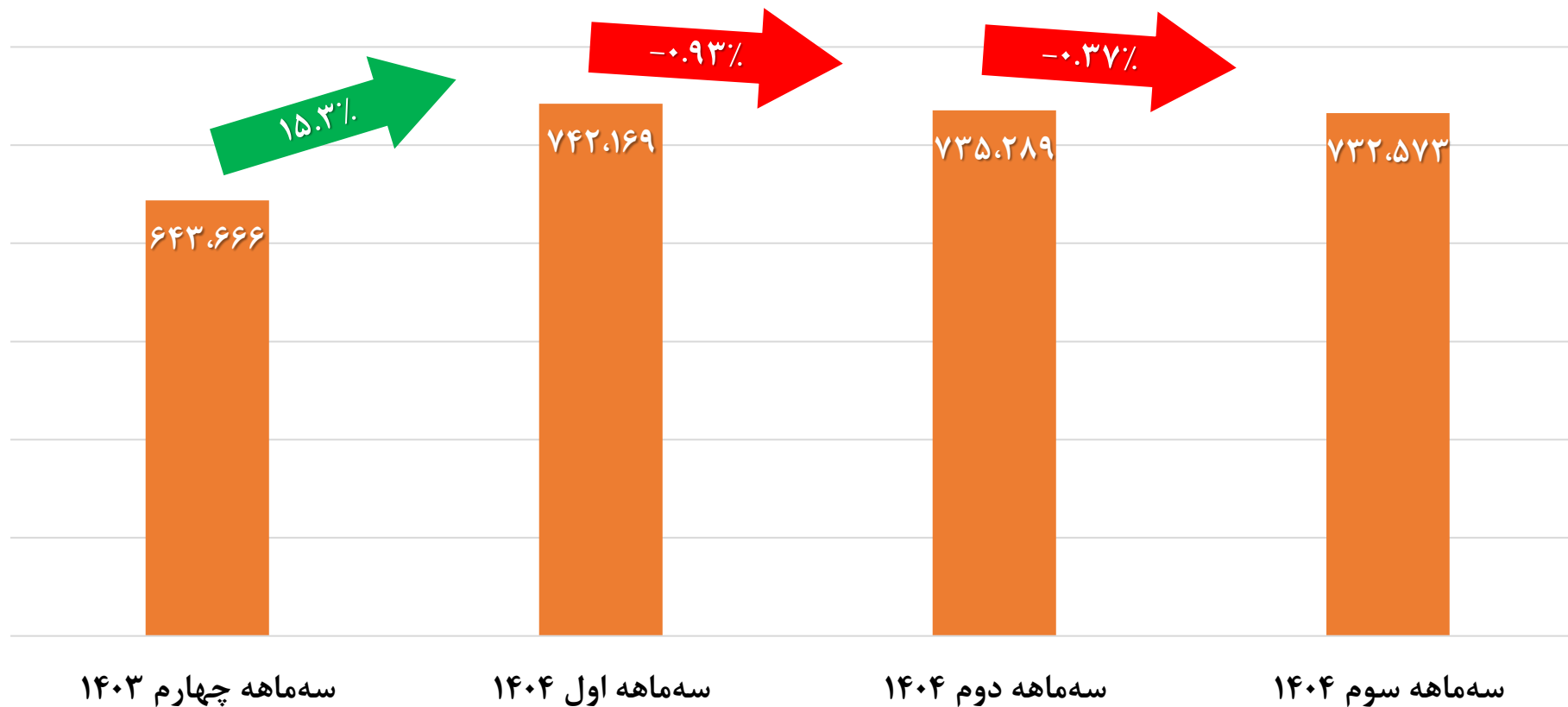
تغییرات شاخص های مهم بخش مسافری در چهار فصل اخیر

شاخص	واحد	سه ماهه چهارم ۱۴۰۳	سه ماهه اول ۱۴۰۴	سه ماهه دوم ۱۴۰۴	سه ماهه سوم ۱۴۰۴
تعداد مسافر	هزار نفر	۷,۱۰۸	۷,۸۰۸	۸,۰۵۵	۸,۳۱۰
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۹.۸۵	۳.۱۶	۳.۱۷
نفر کیلومتر	میلیون نفر کیلومتر	۳,۵۸۲	۴,۰۹۹	۴,۰۶۱	۴,۰۴۶
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱۴.۴۳	-۰.۹۳	-۰.۳۷
تعداد کل واگن مسافری	دستگاه	۱,۸۵۵	۱,۸۴۱	۱,۸۴۱	۱,۸۴۱
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۰.۷۵	۰.۰۰	۰.۰۰
متوسط بهره وری ماهیانه واگن های مسافری	نفر کیلومتر به ازای هر واگن	۶۴۳,۶۶۶	۷۴۲,۱۶۹	۷۳۵,۲۸۹	۷۳۲,۵۷۳
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱۵.۳۰	-۰.۹۳	-۰.۳۷

* میانگین عددی برای «تعداد کل واگن مسافری»، بدلیل عدم انتشار آمار برای دوره های زمانی «سه ماهه دوم ۱۴۰۴» و «سه ماهه سوم ۱۴۰۴»، مقدار این شاخص برابر با مقدار «سه ماهه اول ۱۴۰۴» در نظر گرفته شده است.

تغییرات شاخص‌های مهم بخش مسافری در چهار فصل اخیر

متوسط بهره‌وری ماهیانه واگن‌های مسافری

نفرکیلومتر به ازای هر واگن

باری

مسافری

لکوموتیو

خلاصه گزارش

پیوست

منابع

تعداد کل واگن های مسافری و میانگین واگن های آماده به کار به تفکیک نوع واگن (نه ماهه ۱۴۰۴)

نوع واگن	تعداد واگن ها	سهم از تعداد کل واگن ها	تعداد واگن های آماده به کار	میانگین درصد آماده به کاری
خواب	۱۳۶۰	۶۲.۱	۱۰۰۷.۸	۷۴٪
خودکشش (اتوبوسی)	۱۴۴	۶.۶	۱۰۵.۳	۷۳٪
خدماتی	۳۴۸	۱۵.۹	۱۱۸.۳	۳۴٪
خودکشش (ترن ست)	۱۱۱	۵.۱	۳۵	۳۲٪
اتوبوسی	۲۲۶	۱۰.۳	۵۹.۳	۲۶٪

* میانگین عددی برای «تعداد واگن ها» و «تعداد واگن های آماده به کار» بدلیل عدم انتشار آمار برای دوره های زمانی «سه ماهه دوم ۱۴۰۴» و «سه ماهه سوم ۱۴۰۴»، مقادیر این شاخص ها برابر با مقدار «سه ماهه اول ۱۴۰۴» در نظر گرفته شده است.

تحلیل عملکرد بخش حمل و نقل مسافری

* در طول دوره های ۹ ماهه از سال ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۴، تعداد مسافران به طور کلی نسبتاً پایدار بوده است. در نه ماه اول سال ۱۴۰۱، حدود ۲۲ میلیون نفر مسافر بوده که این عدد در بازه مشابه سال ۱۴۰۲ به ۲۴.۳ میلیون نفر افزایش یافت (۱۰.۲٪ رشد)؛ در سال ۱۴۰۳، این عدد با کاهش حدود ۵ درصدی به ۲۳ میلیون نفر کاهش یافت و در سال ۱۴۰۴ دوباره به ۲۴.۲ میلیون نفر افزایش پیدا کرد (۴.۹٪ رشد). این نوسانات نشان می دهند که با وجود رشد در دوره های اول و آخر، یک کاهش موقتی در سال ۱۴۰۳ وجود داشته است.

* از نظر شاخص نفر کیلومتر، روند مشابهی نسبت به شاخص تعداد مسافر دیده می شود. در نه ماه نخست سال ۱۴۰۱، شاخص نفر کیلومتر برابر با ۱۲ میلیارد است که در سال ۱۴۰۲ به ۱۲.۷ افزایش پیدا کرد (۵.۳٪ رشد). به طریق مشابه در این شاخص در سال ۱۴۰۳ با یک کاهش ۷.۳ درصدی، این عدد به ۱۱.۸ میلیارد نفر کیلومتر کاهش پیدا کرد و در سال ۱۴۰۴ دوباره به حدود ۱۲.۵ میلیارد نفر کیلومتر افزایش یافت. - در مجموع، این روند نشان می دهد که با وجود رشد در دوره های اول و آخر برای این دو شاخص، یک کاهش موقتی در سال ۱۴۰۳ وجود داشته است.

تحلیل عملکرد بخش حمل و نقل مسافری

* تعداد کل واگن های مسافری در طول دوره های ۹ ماهه از ۱,۸۰۴ دستگاه در سال ۱۴۰۱ به ۱,۸۴۱ دستگاه در سال ۱۴۰۴ افزایش یافته است. این افزایش نسبتاً کم (حدود ۲٪) نشان می دهد که تعداد واگن ها به طور کلی پایدار بوده و سرمایه گذاری قابل توجهی در طی این دوره چهار ساله صورت نگرفته است. این درحالیست که طی این دوره زمانی چهار ساله، تعداد مسافر جابجا شده از حدود ۲۲ میلیون نفر به ۲۴.۲ (رشد ۱۰ درصدی) افزایش پیدا کرده است و مقدار رشد ناوگان مسافری متناسب با افزایش تقاضا ارزیابی نمی شود.

* بررسی شاخص بهره وری ماهیانه واگن ها، نشان می دهد که در سال ۱۴۰۱، بهره وری واگن های مسافری از ۷۴۲ هزار نفر کیلومتر، به ۷۷۱ هزار نفر کیلومتر در سال ۱۴۰۲ افزایش یافت (۳.۸٪ رشد). در صورتی که در سال ۱۴۰۳، بهره وری به ۷۰۶ هزار نفر کیلومتر کاهش یافت (۸.۴٪ کاهش) و در سال ۱۴۰۴ با یک رشد حدود ۶.۸ درصدی، به ۷۵۴ هزار نفر کیلومتر رسید.

تحلیل عملکرد بخش حمل و نقل مسافری

* در سه ماهه چهارم سال ۱۴۰۳، تعداد مسافران ریلی ۷.۱ میلیون نفر بود که در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ این عدد به ۷.۸ میلیون نفر افزایش یافت (۹.۸٪ رشد). این رشد در دو دوره متوالی سه ماهه دوم و سوم، با مقادیر مشابه ۳.۲٪ ادامه یافت و نهایتاً به عدد ۸.۳ میلیون مسافر در سه ماهه سوم ۱۴۰۴ رسید.

– از نظر شاخص نفر کیلومتر، شدت رشد در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ (۱۴.۴٪ افزایش) بسیار قوی بود، اما در سه ماهه دوم و سوم، این شاخص به ترتیب به مقادیر ۰.۹٪ و ۰.۴٪ کاهش یافت. این کاهش ممکن است به دلیل الگوی فصلی سفرها، تغییر الگوی سفر مسافران یا کاهش فاصله سفری آنها باشد.

* همچنین آمار انواع واگن های مسافری و نرخ آماده به کاری آنها، نشان می دهد که واگن های خواب با حدود ۶۲٪ سهم از کل واگن ها، دارای بیشترین سهم از واگن های مسافری و با میانگین آماده به کاری ۷۴ درصدی هستند که نسبت به سایر انواع واگن ها، مطلوب ارزیابی می گردد. واگن های خودکشش (اتوبوسی) با ۶.۶٪ سهم از کل واگن ها، میانگین آماده به کاری ۷۳٪ دارند. این در حالی است که واگن های خدماتی با سهم ۱۵.۹ درصدی، واگن های خودکشش (ترن ست) با سهم ۵.۱ درصدی و واگن های اتوبوسی با سهم حدود ۱۰ درصدی، میانگین آماده به کاری بسیار پایینی (۲۰ تا ۳۰ درصد) دارند. در نتیجه که واگن های خواب و خودکشش (اتوبوسی) بهترین عملکرد را دارند، اما واگن های خدماتی، خودکشش و اتوبوسی نیازمند توجه ویژه هستند.

لکوموتیو

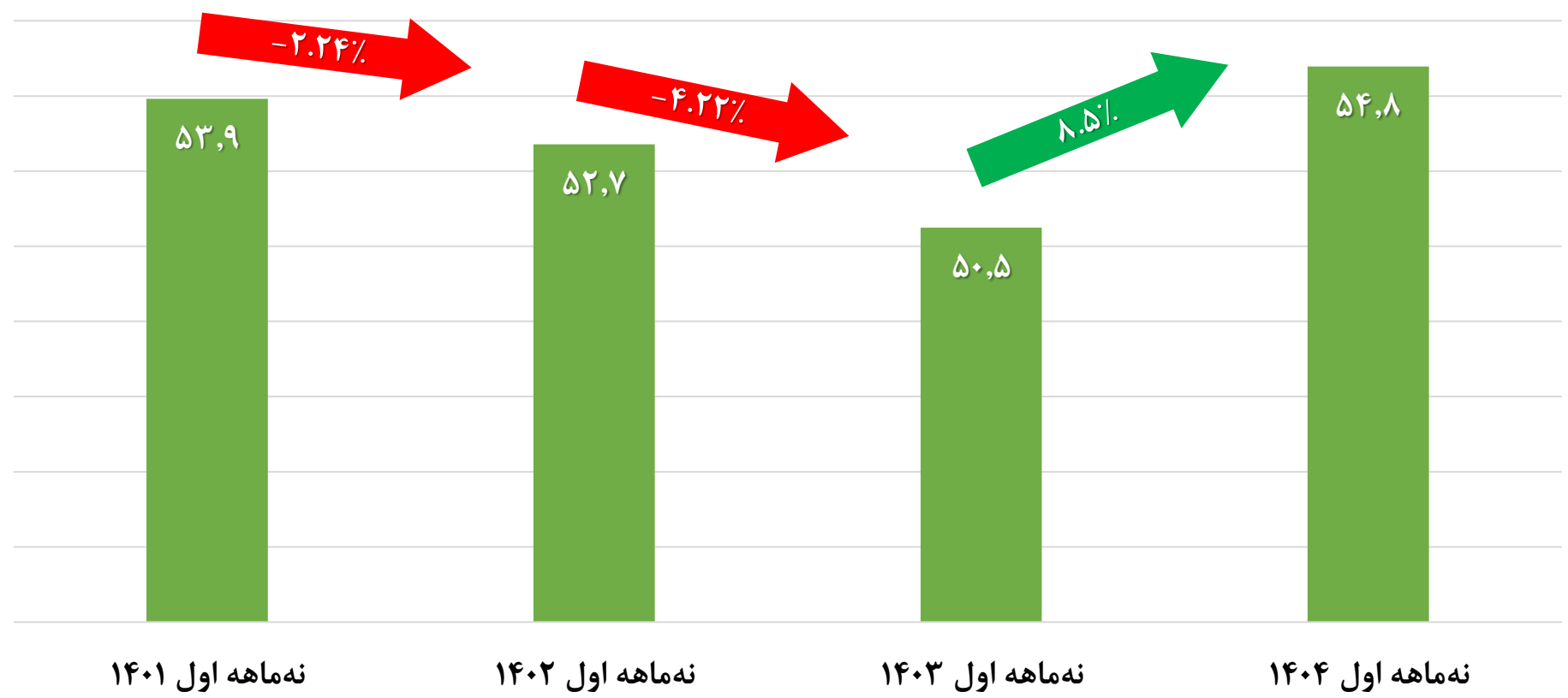

تغییرات شاخص های مهم بخش لکوموتیو در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

شاخص	واحد	نهم ماهه اول ۱۴۰۱	نهم ماهه اول ۱۴۰۲	نهم ماهه اول ۱۴۰۳	نهم ماهه اول ۱۴۰۴
تعداد لکوموتیو در سرویس	دستگاه	۵۲۲	۵۲۴	۵۱۳	۵۶۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۰.۳۸	-۲.۱۰	۱۰.۵۳
تعداد کل لکوموتیو	دستگاه	۹۶۸	۹۹۴	۱,۰۱۶	۱,۰۳۵
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۲.۶۹	۲.۲۱	۱.۸۷
درصد آماده به کاری لکوموتیوها	درصد	۵۳.۹	۵۲.۷	۵۰.۵	۵۴.۸
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	-۲.۲۴	-۴.۲۲	۸.۵۰

تغییرات شاخص های مهم بخش لکوموتیو در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴ و مقایسه آن با سه سال گذشته

درصد آمادگی به کار لکوموتیوها

تغییرات شاخص های مهم بخش لکوموتیو در چهار فصل اخیر

شاخص	واحد	سه ماهه چهارم ۱۴۰۳	سه ماهه اول ۱۴۰۴	سه ماهه دوم ۱۴۰۴	سه ماهه سوم ۱۴۰۴
تعداد کل لکوموتیو	دستگاه	۱۰۲۹	۱۰۳۳	۱۰۳۵	۱۰۳۷
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۰.۳۹	۰.۱۹	۰.۱۹
تعداد لکوموتیو در سرویس	دستگاه	۵۵۷	۵۷۰	۵۵۶	۵۷۶
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۲.۳۳	-۲.۴۶	۳.۶۰
درصد آماده به کاری لکوموتیوها	درصد	۵۴.۱	۵۵.۲	۵۳.۷	۵۵.۵
	درصد تغییرات نسبت به دوره قبل	-	۱.۹۴	-۲.۶۴	۳.۴۰

تغییرات شاخص‌های مهم بخش لکوموتیو در چهار فصل اخیر

درصد آمادگی لکوموتیوها

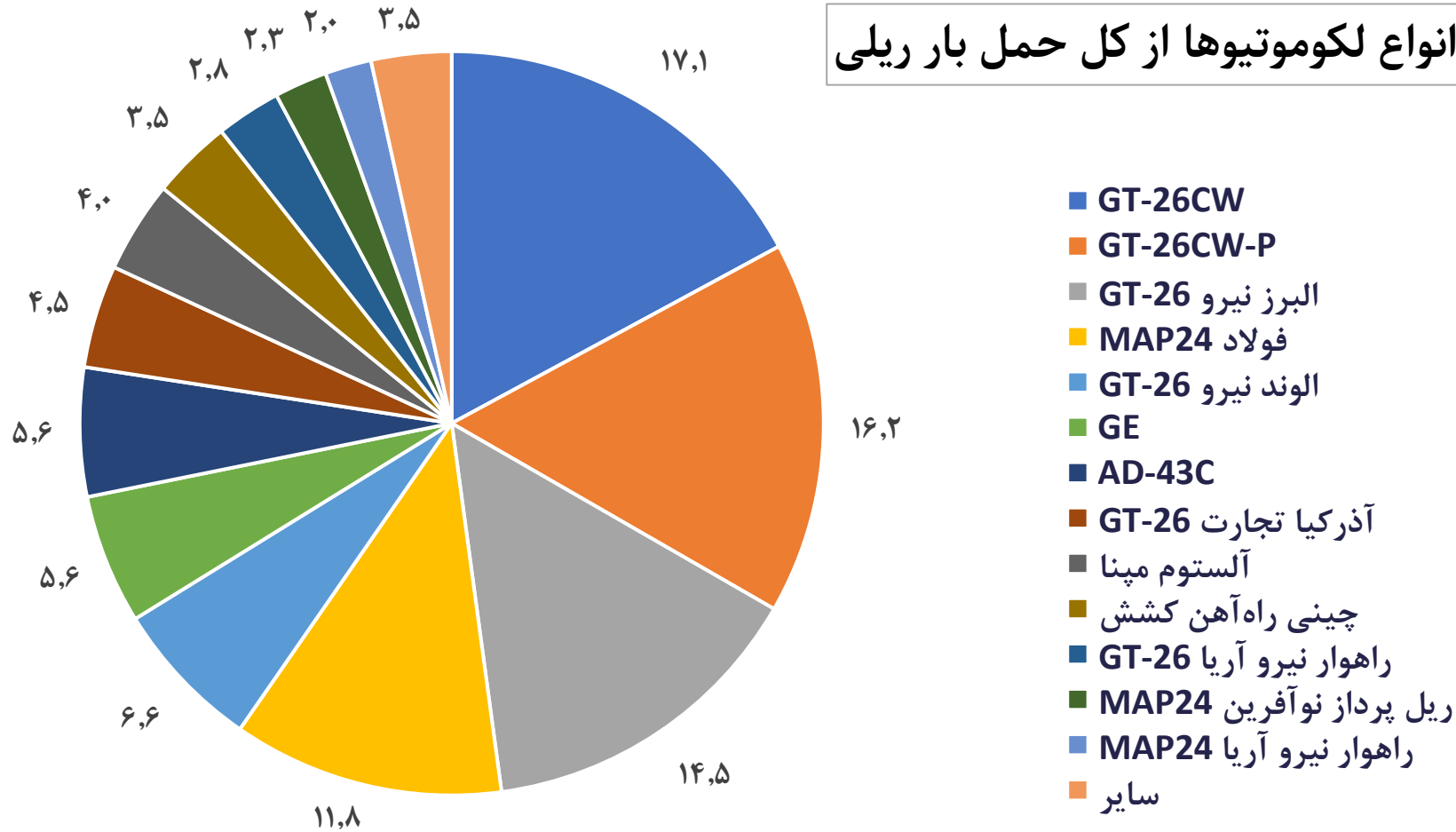

تعداد کل لکوموتیوها و میانگین لکوموتیوهای آماده به کار به تفکیک نوع لکوموتیو (نه ماهه ۱۴۰۴)

نوع لکوموتیو	نوع مالکیت	تعداد لکوموتیوها	سهم از تعداد کل لکوموتیوها	میانگین تعداد لکوموتیو آماده به کار	میانگین درصد آماده به کاری
مانوری	دولتی	۲۳۷	۲۳%	۱۲۵.۴	۵۳%
باری	دولتی	۴۲۴	۴۱%	۲۰۸.۴	۴۹%
باری	خصوصی	۲۲۹	۲۲%	۱۵۸.۵	۶۹%
مسافری	دولتی	۱۵۰	۱۴%	۷۴.۹	۵۰%

تغییرات شاخص های مهم بخش لکوموتیو در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴

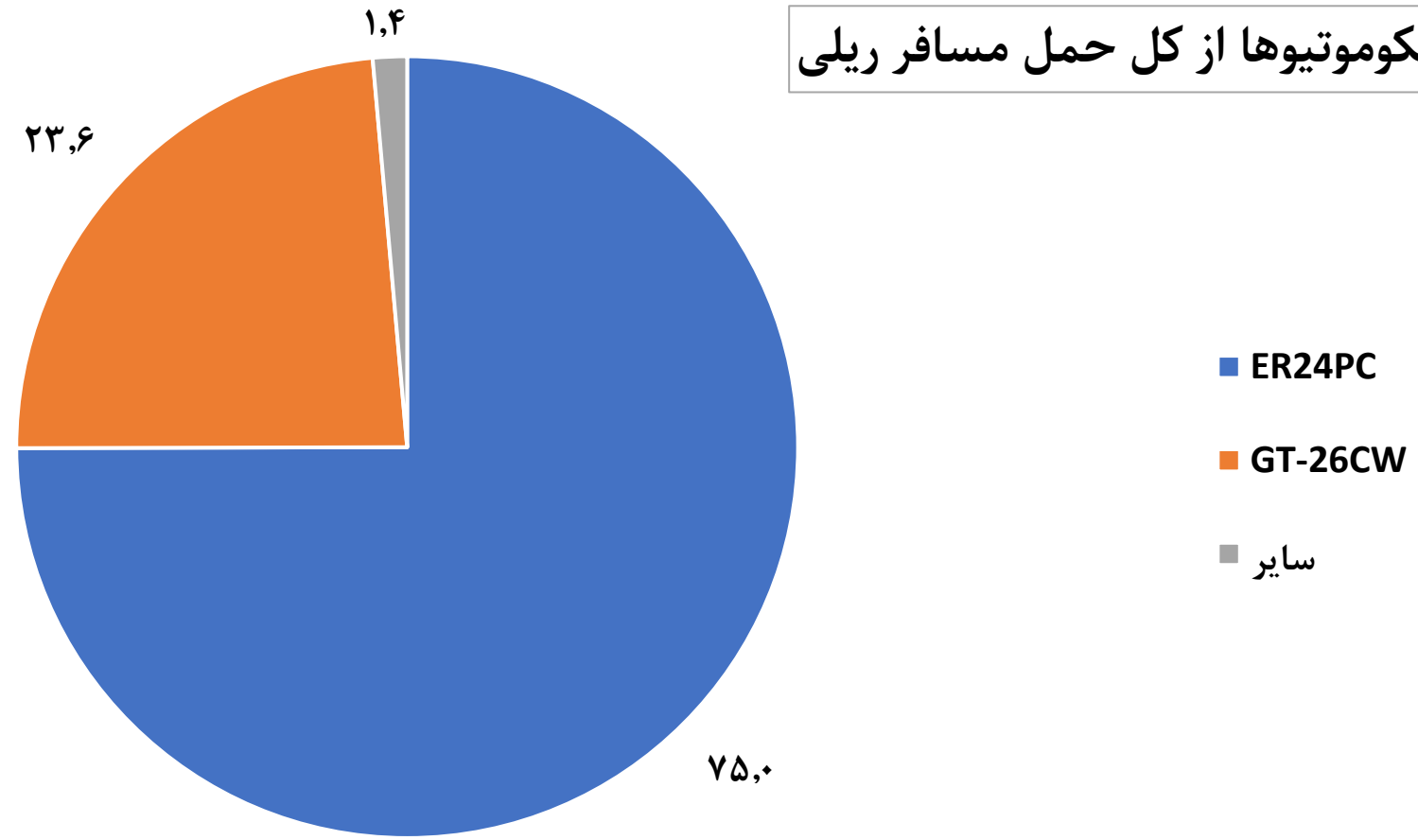
سهم انواع لکوموتیوها از کل حمل بار ریلی

براساس مسافت پیموده شده لکوموتیوها به تفکیک نوع سرویس

تغییرات شاخص های مهم بخش لکوموتیو در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴

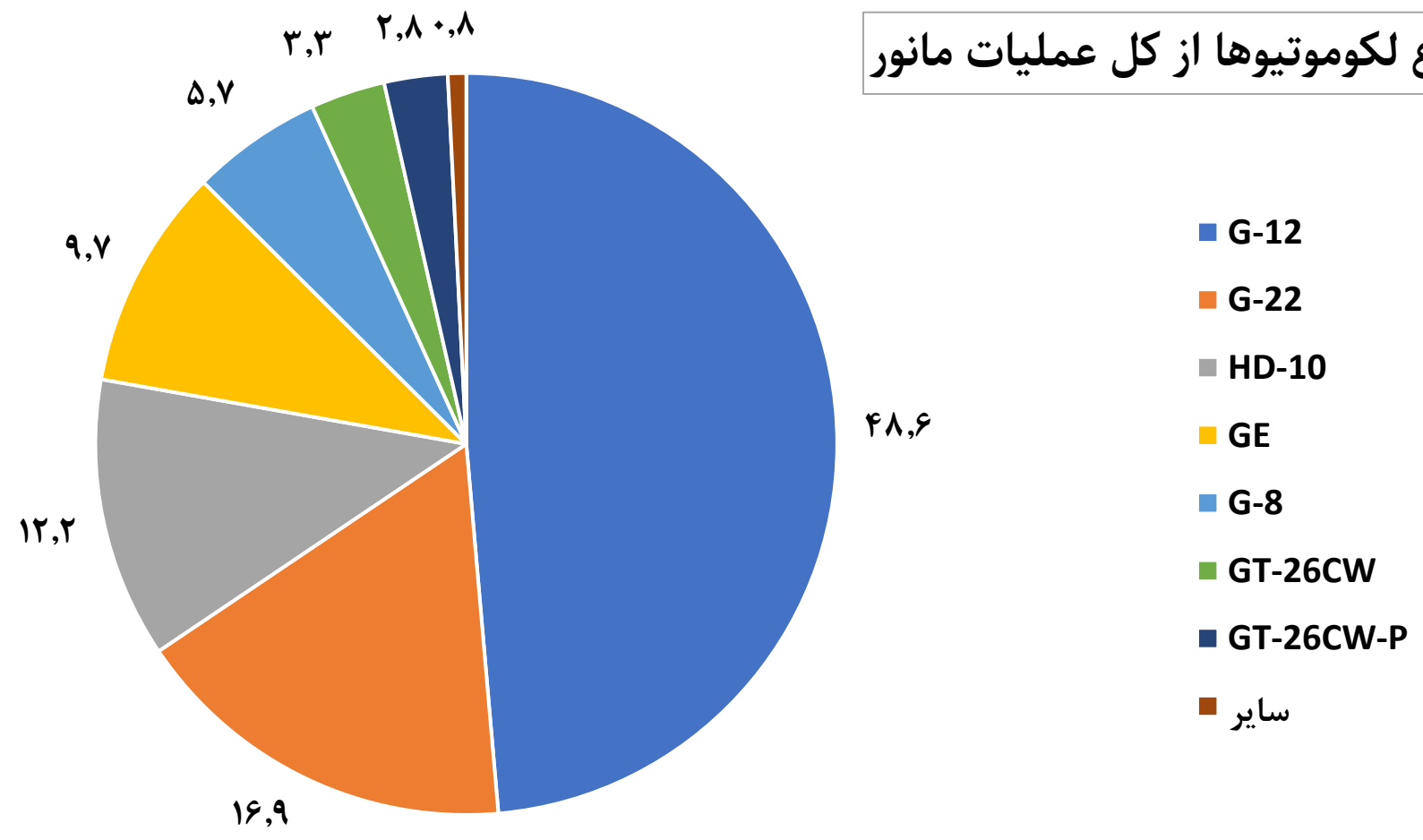
سهم انواع لکوموتیوها از کل حمل مسافر ریلی

براساس مسافت پیموده شده لکوموتیوها به تفکیک نوع سرویس

تغییرات شاخص های مهم بخش لکوموتیو در نه ماه نخست سال ۱۴۰۴

سهم انواع لکوموتیوها از کل عملیات مانور

براساس مسافت پیموده شده لکوموتیوها به تفکیک نوع سرویس

تحلیل عملکرد بخش نیروی کشش ریلی

* در دوره های ۹ ماهه، تعداد لکوموتیو در سرویس از ۵۲۲ دستگاه در سال ۱۴۰۱ به ۵۶۷ دستگاه در سال ۱۴۰۴ افزایش یافته است. این افزایش در سال ۱۴۰۴ به طور قابل توجهی (۱۰.۵٪) رشد داشته است، که نشان می دهد صنعت ریلی (ضمن شناسائی یکی از مهمترین عوامل ضعف عملکردی در طی چند سال اخیر) در حال افزایش ظرفیت عملیاتی در حوزه نیروی کشش است.

* تعداد کل لکوموتیو در طول دوره ها از ۹۶۸ دستگاه در سال ۱۴۰۱ به ۱۰۳۵ دستگاه در سال ۱۴۰۴ افزایش یافته است. این رشد به طور متوسط ۲.۲٪ در سال است. این افزایش بدلیل تمرکز ویژه صنعت به این حوزه و همچنین ورود سرمایه بخش خصوصی برای تأمین لکوموتیو (باری) می باشد.

* درصد آماده به کاری لکوموتیوها در طول دوره های ۹ ماهه از ۵۳.۹٪ در سال ۱۴۰۱ به ۵۴.۸٪ در سال ۱۴۰۴ افزایش یافته است. این افزایش (۰.۸۵٪) در سال ۱۴۰۴ نشان می دهد که بهره وری لکوموتیوها همراه با بهبود بوده است.

تحلیل عملکرد بخش نیروی کشش ریلی

* درصد آماده به کاری لکوموتیوها در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ به ۵۵.۲٪ رسید (۱.۹٪ رشد). اما در سه ماهه دوم به ۵۳.۷٪ کاهش یافت (۲.۶٪ کاهش) و در سه ماهه سوم دوباره به ۵۵.۵٪ بازگشت (۳.۴٪ رشد). این نوسانات نشان می دهد که عملکرد لکوموتیوها به صورت فصلی متفاوت بوده است.

* همچنین تعداد لکوموتیو در سرویس در سه ماهه اول سال ۱۴۰۴ برابر با ۵۷۰ دستگاه بود اما در سه ماهه دوم، این عدد به ۵۵۶ دستگاه کاهش یافت (۲.۵٪ کاهش) و در سه ماهه سوم دوباره به ۵۷۶ دستگاه بازگشت (۳.۶٪ رشد). این نوسانات نشان می دهد که سرویس دهی لکوموتیوها تحت تأثیر عوامل فصلی یا مشکلات عملیاتی قرار گرفته است.

تحلیل عملکرد بخش نیروی کشش ریلی

* در خصوص تحلیل آماده به کاری انواع لکوموتیوها:

- لکوموتیوهای مانوری با ۲۳٪ سهم از کل لکوموتیوها، میانگین درصد آماده به کاری ۵۳٪ دارند. این مقدار نسبتاً پایین است، و نشان می دهد که هنوز فضای بهبود قابل توجهی در این بخش وجود دارد.
- لکوموتیوهای باری دولتی با ۴۱٪ سهم، میانگین درصد آماده به کاری ۴۹٪ دارند. این مقدار نسبت به سایر انواع لکوموتیوها ضعیف تر است و نشان می دهد که این بخش نیاز به توجه وسیع تری دارد.
- لکوموتیوهای باری خصوصی با ۲۲٪ سهم، میانگین درصد آماده به کاری ۶۹٪ دارند. این مقدار نسبت به لکوموتیوهای دولتی بهتر است و نشان می دهد که بخش خصوصی در حفظ عملکرد لکوموتیوها موفق تر عمل کرده است.
- لکوموتیوهای مسافری دولتی با ۱۴٪ سهم، میانگین درصد آماده به کاری ۵۰٪ دارند. این مقدار نسبتاً پایین است و نشان می دهد که بخش مسافری نیز نیاز به بهبود قابل توجهی دارد. ضمناً با عنایت به این مهم که، حدود ۲۵ درصد از عملیات حمل و نقل مسافری با لکوموتیوهای باری انجام می شود. با بهبود آماده به کاری لکوموتیوهای مسافری (و یا با بهره جستن از سایر روش های افزایش ظرفیت نیروی کشش ریلی مسافری)، ظرفیت بیشتری در حوزه حمل بار و مسافر ریلی ایجاد خواهد شد.

تحلیل عملکرد بخش نیروی کشش ریلی

- لکوموتیوهای GT-26CW-P با درصد آماده به کاری بالا (۷۱٪) و سهم مناسبی از حمل بار و مانور، بیشترین حجم عملیات ریلی را دارا هستند.
- لکوموتیوهای GT-26CW نیز به خوبی در حمل بار و مانور مشارکت می کنند، اما می توانند با ارتقای درصد آماده به کاری، عملکرد بهتری داشته باشند.
- لکوموتیوهای HD-10، G-22 و AD-43C به دلیل درصد آماده به کاری پایین، نیاز به بهبود فنی و نگهداری دارند.
- لکوموتیوهای ER24PC بالاترین سهم در حمل مسافر ریلی (۷۵٪) را دارند ولی بدلیل وجود چالش هایی در نظام تعمیرات و نگهداری این دسته از لکوموتیوها، نرخ آماده به کاری آنها نسبتا پایین (۵۰٪) است.
- لکوموتیوهای خصوصی مثل لکوموتیوهای GT-26 ملکی البرز نیرو و الوند نیرو، با درصد آماده به کاری بالا (حدود ۸۰٪)، عملکرد بهتری نسبت به سایر لکوموتیوهای باری ملکی شرکت راه آهن دارند.

خلاصه گزارش

خلاصه گزارش عملکرد حمل و نقل ریلی، حوزه باری

- عملکرد بخش باری ریلی در سال ۱۴۰۴ بهبود قابل توجهی نسبت به سالهای قبل داشته است. یکی از مهم ترین نکات، رشد تناژ کل به ۳۳.۴ میلیون تن در نهم ماهه اول ۱۴۰۴ (۹.۵٪ نسبت به ۱۴۰۳) افزایش ۵.۹٪ در تن کیلومتر کل است که نشان دهنده بهبود بهره وری و فعالیت حمل و نقل باری ریلی است.
- افزایش حدوداً ۹ درصدی تعداد واگن های باری (از ۲۸,۶۲۷ به ۳۱,۲۳۲ دستگاه) در طی این دوره چهارساله، اگرچه حاکی از افزایش ظرفیت است، اما نکته قابل توجه، تقلیل نرخ ورود سرمایه های جدید برای تأمین واگن باری در سال های اخیر است.
- در بخش های مختلف بار، تناژ بار صادره با ۳۵.۷٪ افزایش، بهبود قابل توجهی داشته، اما بار وارداتی و ترانزیت همراه با کاهش ۲۸.۹٪ و ۴.۹٪، بوده اند.
- واگن های لبه بلند با ۵۰.۱٪ سهم و ۸۶٪ آمادگی به کار بهترین عملکرد را دارند، اما واگن های مسقف، حمل خودرو و یخچال، نیاز به بهبود قابل توجهی در مدیریت و نگهداری دارند.
- به صورت کلی، بهبود بهره وری ماهیانه واگن های باری (۴.۸٪) و افزایش سرعت بازرگانی (۸.۴٪) نشان دهنده حل چالش کمبود لکوموتیو، پیشرفت در برنامه ریزی و سیر و حرکت ناوگان است.

خلاصه گزارش عملکرد حمل و نقل ریلی، حوزه مسافری

- در طول دوره ۹ ماهه از سال ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۴، تعداد مسافران ریلی نسبتاً پایدار بوده است. در این مدت، تعداد مسافران ابتدا در سال ۱۴۰۲ به طور قابل توجهی افزایش یافت، اما در سال ۱۴۰۳ حدود ۵٪ کاهش داشت. در سال ۱۴۰۴، باز هم رشد ۴.۹٪ دیده شد و تعداد مسافران به سطح سال ۱۴۰۲ بازگشت. شاخص نفر کیلومتر و شاخص بهره‌وری ماهیانه واگن‌ها نیز روند نوسانی و تقریباً مشابهی داشته است.

- تعداد کل واگن‌های مسافری در طول این دوره افزایش حدود ۲ درصدی (از ۱۸۰۴ به ۱۸۴۱) داشته است و نشان می‌دهد که تعداد واگن‌ها به طور کلی پایدار بوده است. با این حال، رشد ۱۰ درصدی در تعداد مسافران در طی این دوره چهارساله، نشان‌دهنده عدم تناسب بین سرمایه‌گذاری صورت گرفته و ورود ناوگان مسافری جدید با افزایش حجم تقاضای سفر است.

- در نهایت، واگن‌های خواب با ۶۲٪ سهم از کل واگن‌ها و میانگین آماده‌به‌کاری ۷۴٪، بهترین عملکرد را داشته‌اند. واگن‌های خودکشش (اتوبوسی) نیز با ۶.۶٪ سهم و میانگین آماده‌به‌کاری ۷۳٪، عملکرد قابل قبولی داشته‌اند. در صورتی که واگن‌های خدماتی، خودکشش و اتوبوسی دارای میانگین آماده‌به‌کاری بسیار پایین (۲۰ تا ۳۰٪) و نیازمند توجه ویژه هستند.

خلاصه گزارش عملکرد حمل و نقل ریلی، حوزه نیروی کشش

- در طول دوره ۹ ماهه از سال ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۴، تعداد لکوموتیو در سرویس از ۵۲۲ دستگاه به ۵۶۷ دستگاه افزایش یافته است. این رشد به ویژه در سال ۱۴۰۴، به طور قابل توجهی (۱۰.۵٪) افزایش پیدا کرد که نشان دهنده تلاش صنعت ریلی برای افزایش ظرفیت عملیاتی و بهبود عملکرد لکوموتیوهاست. همچنین، تعداد کل لکوموتیوها در این دوره از ۹۶۸ دستگاه به ۱۰۳۵ دستگاه رسید که میانگین رشد سالانه ۲.۲٪ را نشان می دهد. این افزایش به خاطر تمرکز بیشتر صنعت بر این حوزه و ورود سرمایه بخش خصوصی بوده است.

- درصد آماده به کاری لکوموتیوها نیز از ۵۳.۹٪ در سال ۱۴۰۱ به ۵۴.۸٪ در سال ۱۴۰۴ افزایش یافت. این بهبود به ویژه در سال ۱۴۰۴ (۸.۵٪ رشد) دیده می شود که نشان می دهد بهره وری لکوموتیوها همراه با بهبود عملکرد فنی و نگهداری است.

- در تحلیل انواع لکوموتیوها، لکوموتیوهای خصوصی (با درصد آماده به کاری بالا) بهترین عملکرد را داشته اند. در مقابل، لکوموتیوهای باری و لکوموتیوهای مسافری ملکی شرکت راه آهن با حدود ۵۰٪ آماده به کاری، نیازمند بهبود فنی و نگهداری قابل توجهی است.

* نحوه محاسبه شاخص های گزارش:

- متوسط بهره وری ماهیانه واگن های باری: متوسط ماهیانه تن کیلومتر بار کل بر تعداد کل واگن های باری
- بهره وری واگن های مسافری: متوسط مسافر کیلومتر ماهیانه بر تعداد کل واگن های مسافری
- سرعت بازرگانی: متوسط مسافت پیمایش واگن های باری در گردش بر تعداد روزهای دوره بر ۲۴ ساعت
- آماده به کاری: تعداد ناوگان در سرویس بر تعداد ناوگان در گردش

* منبع آماری:

- سالنامه ها و ماهنامه های آماری حمل و نقل ریلی شرکت راه آهن ج.ا.ا.